

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XI — Nr. 112

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 18 martie 1999

SUMAR

	Pagina		Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 6 din 4 februarie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330 din Codul de procedură civilă, ale art. 279 alin. 2 lit. b) și ale art. 409 din Codul de procedură penală	1-3	contabilității, prin care a fost modificat art. 39 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991.....	3-5
Decizia nr. 9 din 9 februarie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 9 din Ordonanța Guvernului nr. 22/1996 privind actualizarea și completarea regimului general al		Decizia nr. 17 din 9 februarie 1999 privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală.....	5-6
		Decizia nr. 18 din 9 februarie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. III alin. (1) lit. h) din Legea nr. 169/1997 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991	7-8

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 6 din 4 februarie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330 din Codul de procedură civilă, ale art. 279 alin. 2 lit. b) și ale art. 409 din Codul de procedură penală

Lucian Mihai — președinte
Costică Bulai — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Ioan Muraru — judecător
Nicolae Popa — judecător
Lucian Stângu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător
Ion Bonini — procuror
Maria Bratu — magistrat-asistent

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330 din Codul de procedură civilă, ale art. 279 alin. 2 lit. b) și ale art. 409 din Codul de procedură penală, ridicată de Todor Florin în Dosarul nr. 1.118/1997 al Curții Supreme de Justiție — Secția de contencios administrativ.

La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită. Cauza fiind în stare de judecată, se pronunță următoarea decizie:

Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției. În susținerea concluziilor se arată că excepția privitoare la dispozițiile art. 279 alin. 2 lit. b) este neîntemeiată. Plângerea prealabilă este o condiție pentru punerea în mișcare a unor acțiuni penale, neavând legătură cu principiul publicității ședinței, prevăzut la art. 126 din Constituție.

În ceea ce privește excepția vizând dispozițiile art. 409 din Codul de procedură penală, reprezentantul Ministerului Public arată că acestea nu contravin prevederilor constituționale, deoarece, potrivit art. 128 din Legea fundamentală, împotriva hotărârilor judecătorești părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac în condițiile legii, aceste condiții fiind reglementate de dispozițiile art. 410 din Codul de procedură penală. Referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330 din Codul de procedură civilă, acesta menționează că, prin Decizia nr. 73/1996, rămasă definitivă prin Decizia nr. 96/1996,

constituționale, iar, potrivit art. 145 alin. (2) din Constituție, deciziile Curții Constituționale sunt obligatorii.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 23 noiembrie 1998 a Curții Supreme de Justiție — Secția de contencios administrativ, Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 330 din Codul de procedură civilă și „a prevederilor Codului de procedură penală”, excepție ridicată de Todor Florin în Dosarul nr. 1.118/1997 al acestei instanțe.

Fără a menționa textele constituționale care ar fi încălcate, autorul excepției afirmă că dispozițiile art. 330 din Codul de procedură civilă împiedică accesul persoanei la justiție, întrucât conferă numai procurorului general dreptul de a ataca prin recurs în anulare hotărârile judecătorești ilegale. Se mai afirmă, de asemenea fără indicarea textelor considerate încălcate, că aceleași dispoziții legale sunt contrare și dispozițiilor din Convenția europeană pentru protecția drepturilor omului și libertăților fundamentale privitoare la accesul la toate mijloacele procedurale în apărarea drepturilor și intereselor sale, dispoziții care, potrivit art. 20 alin. (2) din Constituție, au prioritate față de legile interne, atunci când sunt în dezacord cu acestea.

Deși instanța de judecată a sesizat Curtea cu excepția de neconstituționalitate „a prevederilor Codului de procedură penală”, din notele scrise, depuse la dosar de autorul acesteia, rezultă că excepția se referă numai la art. 279 alin. 2 lit. b) și la art. 409 din acest cod. Cu privire la dispozițiile art. 279 alin. 2 lit. b) se susține că acestea sunt neconstituționale, întrucât permit magistraților încălcarea prevederilor art. 126 din Constituție referitoare la publicitatea ședințelor de judecată, iar, cu referire la art. 409 din același cod, se arată că acestea contravin prevederilor constituționale, deoarece împiedică accesul liber la justiție și la folosirea căilor de atac.

Exprimându-și opinia asupra excepțiilor de neconstituționalitate Curtea Supremă de Justiție — Secția de contencios administrativ arată că „dispozițiile art. 330 din Codul de procedură civilă și prevederile Codului de procedură penală sunt constituționale”. În încheierea de sesizare a Curții Constituționale nu se face nici o referire concretă la textele din Codul de procedură penală considerate neconstituționale.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, s-au solicitat punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere comunicat de Guvern se arată, referitor la excepția de neconstituționalitate a art. 330 din Codul de procedură civilă, că aceasta a fost soluționată de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 73 din 4 iunie 1996, rămasă definitivă prin Decizia nr. 96 din 24 septembrie 1996, în sensul că dispozițiile legale atacate sunt constituționale, deciziile Curții fiind obligatorii potrivit art. 145 alin. (2) din Constituție. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Codului de procedură penală, se reține numai excepția privind dispozițiile art. 279 alin. 2 lit. b), considerate de autorul excepției ca fiind contrare art. 126 din Constituție, și se apreciază că aceste dispoziții nu contravin art. 126 din legea fundamentală, întrucât reglementează procedura plângerii prealabile și nu aduc atingere în nici un mod publicității ședinței de judecată.

Art. 290 alin. 1 teza întâi din Codul de procedură penală

art. 197 alin. 2 din același cod, nerespectarea dispozițiilor privitoare la publicitatea ședinței de judecată atrage sancțiunea nulității absolute și deci nu se poate susține că prevederile art. 279 alin. 2 lit. b) din Codul de procedură penală ar putea încălca principiul constituțional al publicității ședinței de judecată, înscris la art. 126 din legea fundamentală.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție, Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Având în vedere că autorul excepției, în notele scrise depuse la dosar în motivarea excepției, se referă la dispozițiile art. 330 din Codul de procedură civilă, precum și la cele ale art. 279 alin. 2 lit. b) și ale art. 409 din Codul de procedură penală, Curtea urmează să se pronunțe asupra acestor dispoziții legale, chiar dacă în încheierea prin care a fost sesizată instanța judecătorească a menționat, sub acest din urmă aspect, „prevederile Codului de procedură penală”.

I. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330 din Codul de procedură civilă, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 73 din 4 iunie 1996, rămasă definitivă prin Decizia nr. 96 din 24 septembrie 1996, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 255 din 22 octombrie 1996 și, respectiv, nr. 251 din 17 octombrie 1996, constatând că aceste dispoziții sunt constituționale. În considerentele Deciziei nr. 73/1996 Curtea a reținut că: „Punerea în discuție a constituționalității prevederilor art. 330 din Codul de procedură civilă ar însemna de fapt repudierea a înseși instituției recursului în anulare. Or, nici un temei constituțional nu poate fi invocat pentru a se susține incompatibilitatea constituțională a recursului în anulare.” De asemenea, cu privire la critica adusă textului în sensul că declararea recursului în anulare, fiind de atributul exclusiv al procurorului general, ar contraveni dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție privitoare la egalitatea în drepturi, în considerentele aceleiași decizii se arată că: „Această egalitate nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat, ținând seama de natura autorităților publice și de «atribuțiile» acestora. Ministerul Public este o astfel de autoritate care exercită atribuții, nu drepturi subiective.” Această soluție a Curții Constituționale a fost reconfirmată prin numeroase alte decizii ulterioare și, întrucât nici excepția din dosarul de față nu aduce elemente noi care să determine o schimbare a jurisprudenței Curții, urmează a fi respinsă.

II. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 279 alin. 2 lit. b) din Codul de procedură penală, și aceasta este neîntemeiată, urmând a fi respinsă.

Acest text legal prevede: „Plângerea prealabilă se adresează: [...]

b) organului de cercetare penală sau procurorului, în cazul altor infracțiuni decât cele arătate la lit. a).“

Se constată că plângerea prealabilă este și aici, ca în toate cazurile prevăzute de lege, o condiție pentru punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale și nu are nici o legătură cu publicitatea ședinței de judecată, prevăzută la

Art. 290 alin. 1 din Codul de procedură penală și ridicată la

din legea fundamentală. În cazul în care procurorul ar considera că nu este cazul să pună în mișcare acțiunea penală, partea interesată se poate plânga împotriva actelor procurorului în procedura prevăzută la art. 275—278 din Codul de procedură penală, iar dacă este nemulțumită de soluționarea plângerii sale, ea se poate adresa justiției în temeiul art. 21 din Constituție. În acest sens s-a pronunțat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 486 din 2 decembrie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 6 martie 1998, statuând că art. 278 din Codul de procedură penală este constituțional numai în măsura în care nu oprește persoana nemulțumită de soluționarea plângerii împotriva măsurilor sau actelor efectuate de procuror ori efectuate pe baza dispozițiilor date de acesta și care nu ajung în fața instanțelor judecătorești să se adreseze justiției în temeiul art. 21 din Constituție, ce urmează să se aplice în mod direct. Autorul excepției avea deci la dispoziție căile legale pentru a se plânga împotriva refuzului de trimitere în judecată la care se referă.

III. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 409 din Codul de procedură penală referitoare la recursul în anulare în procesul penal, autorul

excepției susține că ele contravin aceluiași prevederi constituționale ca și dispozițiile art. 330 din Codul de procedură civilă referitoare la recursul în anulare în procesul civil.

Textul art. 409 din Codul de procedură penală prevede: „Procurorul general, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, poate ataca cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție orice hotărâre definitivă.”

Curtea constată că dispozițiile legale criticate nu contravin prevederilor art. 128 din Constituție privitoare la folosirea căilor de atac, deoarece aceste căi de atac pot fi exercitate în condițiile legii, iar legea a încredințat Ministerului Public dreptul și îndatorirea de a promova, în condițiile legii, recurs în anulare, atunci când există vreunul dintre cazurile prevăzute la art. 410 din Codul de procedură penală. Recursul în anulare, având un caracter excepțional, nu putea fi lăsat la dispoziția părților, deoarece în acest fel s-ar fi pus în pericol stabilitatea și siguranța ordinii de drept restabilite prin justiție. Așadar rezultă că și excepția referitoare la aceste dispoziții este neîntemeiată, urmând a fi respinsă.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 330 din Codul de procedură civilă, ale art. 279 alin. 2 lit. b) și ale art. 409 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Todor Florin în Dosarul nr. 1.118/1997 al Curții Supreme de Justiție — Secția de contencios administrativ.
Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 4 februarie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 9

din 9 februarie 1999

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 9
din Ordonanța Guvernului nr. 22/1996 privind actualizarea și completarea regimului general
al contabilității, prin care a fost modificat art. 39 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Gheorghe Bătrânu	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, ridicată de Societatea Comercială „Inter-Spitzen” — S.R.L. din Lugoj în Dosarul nr. 3.959/1997 al Judecătoriei Lugoj.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 26 ianuarie 1999, în prezența reprezentantului Ministerului Public și în lipsa autorului excepției și a Gărzii Financiare și, legal citați, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a analiza, a amânat pronunțarea pentru data de 2 februarie 1999 și apoi pentru data de 9 februarie 1999.

CURTEA,

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 9 din Ordonanța Guvernului nr. 22/1996 privind actualizarea și completarea regimului general al contabilității, prin care a fost modificat art. 39 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, având în vedere actele și lucrările dosarului, constată

Prin Încheierea din 5 februarie 1998, Judecătoria Lugoj a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 22/1996. Excepția a fost ridicată de Societatea Comercială „Inter-Spitzen” — S.R.L. din Lugoj într-un proces privind o plângere împotriva unei sancțiuni contravenționale.

În fapt, autoarea excepției, contestând procesul-verbal de contravenție prin care a fost amendată cu suma de 30.000.000 lei, consideră ilegal cuantumul amenzii, aplicat în baza art. 39 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 22/1996, ordonanța fiind, în opinia sa, caducă.

În argumentele invocate se arată că, potrivit dispozițiilor art. 107 și 114 din Constituție, Parlamentul avea obligația să aprobe ordonanța și să dispună totodată republicarea Legii contabilității nr. 82/1991, care face obiectul modificării prin ordonanța atacată. Întrucât obligația Guvernului de a înainta ordonanța Parlamentului în prima sesiune ordinară a acestuia nu a fost adusă la îndeplinire, ordonanța nefiind până în prezent aprobată, se apreciază că textul atacat nu produce efecte, fiind neconstituțional.

Judecătoria Lugoj, exprimându-și opinia, a considerat că excepția de neconstituționalitate este întemeiată.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, s-au solicitat punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere comunicat Curții Constituționale președintele Camerei Deputaților consideră că dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 22/1996 sunt în deplin acord cu Constituția, astfel încât excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată. Astfel cum se precizează în continuare, ordonanța în discuție a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 170 din 30 iulie 1996. În conformitate cu art. 2 alin. 1 din Legea nr. 65/1996 pentru abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, Guvernul avea obligația să înainteze spre aprobare Parlamentului ordonanțele emise în temeiul acestei legi, până la reluarea lucrărilor acestuia, în următoarea sesiune ordinară a anului 1996. Parlamentul a fost convocat în această sesiune pentru ziua de 2 septembrie 1996 (Decizia președintelui Senatului nr. 8/1996 și Decizia președintelui Camerei Deputaților nr. 5/1996). Proiectul de lege pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 22/1996 a fost depus la Camera Deputaților la data de 31 august 1996, așadar înainte de expirarea termenului stabilit. Se conchide, arătându-se că, „în condițiile în care Guvernul a respectat exigența constituțională, ... ordonanța a continuat să își producă efectele, independent de momentul la care Parlamentul o va aproba”.

Guvernul, în punctul său de vedere, arată că a înaintat Parlamentului ordonanța în termenul stabilit de legea de abilitare, iar „faptul că ordonanța nu a fost încă aprobată nu constituie temei de neconstituționalitate”.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților și al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile scrise ale auto-

atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția ridicată, fiind legal sesizată.

Ordonanța Guvernului nr. 22/1996 privind actualizarea și completarea regimului general al contabilității are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii contabilității nr. 82/1991.

Prin art. I pct. 9 din ordonanță a fost modificat alin. (1) al art. 39 din Legea nr. 82/1991, mărimdu-se cuantumul amenzilor contravenționale. Prin urmare, Curtea Constituțională constată că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie pct. 9 al art. I din Ordonanța Guvernului nr. 22/1996, potrivit căruia: „Contravențiile prevăzute la art. 38 pct. 1 și 2 se sancționează cu amendă de la 2.000.000 lei la 50.000.000 lei, cele prevăzute la pct. 3 și 4 lit. a)—f), cu amendă de la 1.000.000 lei la 25.000.000 lei, iar cea prevăzută la pct. 4 lit. g), cu amendă de 500.000 lei.”

Autorul excepției susține că această prevedere legală este caducă, deoarece Ordonanța Guvernului nr. 22/1996 nu a fost aprobată de Parlament, iar această dispoziție nici nu a fost cuprinsă în Legea contabilității nr. 82/1991.

Curtea Constituțională constată că, în esență, excepția de neconstituționalitate se sprijină pe o presupusă neîndeplinire de către Guvern a obligației pe care o avea conform Legii nr. 65/1996 de a înainta Parlamentului spre aprobare ordonanța în discuție până la împlinirea termenului de abilitare, conform art. 114 alin. (3) din Constituție.

Potrivit prevederilor art. 2 alin. 1 din Legea nr. 65/1996, Guvernul avea obligația de a înainta ordonanțele spre aprobare Parlamentului până la reluarea lucrărilor acestuia în următoarea sesiune ordinară a anului 1996. Din adresa Camerei Deputaților, înregistrată la nr. 2.945 din 4 decembrie 1998, rezultă că cele două Camere ale Parlamentului au fost convocate în cea de-a doua sesiune pentru ziua de 2 septembrie 1996, pe baza Deciziei președintelui Camerei Deputaților nr. 5/1996 și, respectiv, a Deciziei președintelui Senatului nr. 8/1996. Totodată, în aceeași adresă se menționează că la data de 31 august 1996 Guvernul a depus la Camera Deputaților proiectul de lege pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 22/1996.

În consecință Curtea constată că a fost îndeplinită cerința cuprinsă în art. 2 al legii de abilitare, precum și cea din art. 114 alin. (3) din Constituție.

În condițiile în care Guvernul a respectat dispozițiile constituționale de a supune ordonanța spre aprobare Parlamentului până la împlinirea termenului de abilitare, în speță 2 septembrie 1996, Curtea constată că Ordonanța Guvernului nr. 22/1996 continuă să își producă efectele, independent de data la care Parlamentul se va pronunța în condițiile art. 114 alin. (5) din Constituție.

De altfel Camera Deputaților a adoptat proiectul de lege privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 22/1996 în ședința din 3 martie 1997, astfel cum rezultă din Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 22 din 13 martie 1997. Din punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, depus la dosarul cauzei, rezultă că, după aprobare, proiectul de lege în discuție a fost transmis Senatului

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 9 din Ordonanța Guvernului nr. 22/1996 privind actualizarea și completarea regimului general al contabilității, prin care a fost modificat art. 39 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, ridicată de Societatea Comercială „Inter-Spitzen” — S.R.L. din Lugoj în Dosarul nr. 3.959/1997 al Judecătoriei Lugoj.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 9 februarie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 17

din 9 februarie 1999

**privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 171 alin. 1
din Codul de procedură penală**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Ion Bonini	— procuror
Mihai Paul Cotta	— magistrat-asistent

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală, ridicată de Ciomeică Valentin în Dosarul nr. 3.341/1998 al Judecătoriei Petroșani.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 21 ianuarie 1999, în prezența reprezentantului Ministerului Public și în lipsa părților legal citate, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 26 ianuarie 1999 și apoi pentru data de 4 februarie 1999 și 9 februarie 1999.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Judecătoria Petroșani, prin Încheierea din 15 septembrie 1998, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală, ridicată de Ciomeică Valentin.

Prin excepția de neconstituționalitate invocată, se susține că, în comparație cu prevederile alin. 3 al art. 171 din Codul de procedură penală, care reglementează obligativitatea asistenței juridice în fața instanței de judecată, în cazul infracțiunilor pentru care legea penală prevede o pedeapsă cu închisoare mai mare de 5 ani, textul alin. 1

latitudinea organului de urmărire penală posibilitatea asigurării asistenței juridice. Or, pe tot parcursul procesului penal este necesară apărarea învinutului, respectiv a inculpatului, atunci când limita maximă a pedepsei prevăzută de lege pentru infracțiunea reținută în sarcina acestuia depășește 5 ani de închisoare, aceasta cu atât mai mult cu cât în faza de urmărire penală cercetarea nu este publică, din care cauză se pot produce abuzuri cu consecințe grave pentru inculpat.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că excepția invocată este nefondată din următoarele motive:

Art. 24 alin. (1) din Constituție prevede că dreptul la apărare este garantat, iar alin. (2) statuează că în tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat ales sau numit din oficiu. Din analiza textului rezultă că acesta prevede, printr-o normă-cadru, dreptul constituțional de apărare al oricărei persoane în fața organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești, lăsând în seama Codului de procedură penală reglementarea concretă a asigurării acestui drept.

Instanța consideră că art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală nu este în nici un fel discriminatoriu comparativ cu conținutul alin. 3 al aceluiași articol, deoarece dispozițiile din art. 1 reglementează generic dreptul la asistență juridică al oricărui învinuit sau inculpat și obligația corelativă a organelor judiciare de a-i aduce la cunoștință acest drept, în timp ce alin. 3 prevede două situații speciale în care asistența juridică a inculpatului este obligatorie, și anume când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa cu închisoare mai mare de 5 ani și când instanța apreciază că inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea. De aceea opinia autorului excepției, în sensul de a se asigura asistență juridică obligatorie pentru orice învinuit care urmează a fi cercetat pentru săvârșirea unei fapte penale pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare mai mare de 5 ani, nu poate fi privită ca o

art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală, ci mai curând ca o propunere *de lege ferenda* pentru modificarea textului menționat în sensul celor de mai sus.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

În punctul de vedere primit din partea președintelui Camerei Deputaților se arată că prevederile art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală nu sunt discriminatorii în raport cu norma constituțională privitoare la dreptul de apărare și cu dispoziția alin. 3 al aceluiași articol, atâta timp cât din conținutul lor rezultă în mod clar dreptul de apărare al învinutului sau inculpatului în tot cursul urmăririi penale și al judecării, iar încălcarea acestui drept poate să fie atacată prin căile prevăzute de lege. Se apreciază că excepția de neconstituționalitate ridicată în speță este o problemă de interpretare care revine instanței de judecată, pe fond neexistând contradicții între art. 24 din Constituție și art. 171 din Codul de procedură penală care stabilește atât drepturile învinuților sau inculpaților, raportate la gravitatea faptei și la faza procesului, cât și obligațiile organelor judiciare.

În punctul de vedere primit din partea Guvernului se consideră că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată, deoarece dispozițiile art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală nu contravin prevederilor art. 24 din Constituție, care reglementează dreptul la apărare al părților din proces, ci, dimpotrivă, se află în concordanță cu acestea atât sub aspectul conținutului, cât și al modului în care sunt formulate. Textul art. 171 alin. 3, la care face trimitere autorul excepției, prevede un aspect distinct, și anume cauzele care au ca obiect infracțiuni sancționate de lege cu o pedeapsă mai mare de 5 ani.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților și al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală, invocată de Ciomeică Valentin în Dosarul nr. 3211/1998 al Judecătorei Petroșani.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică în data de 9 februarie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate invocată.

Potrivit încheierii de sesizare, obiectul excepției de neconstituționalitate invocate îl constituie prevederile art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală, potrivit cărora „Învinutului sau inculpatului are dreptul să fie asistat de apărător în tot cursul urmăririi penale și al judecării, iar organele judiciare sunt obligate să-i aducă la cunoștință acest drept”.

Deși autorul excepției nu invocă expres un text constituțional, din încheierea de sesizare rezultă că dispoziția încalcă este art. 24 din Constituție referitor la dreptul la apărare. Acesta prevede în alin. (1) că „dreptul la apărare este garantat”, iar în alin. (2) stabilește că „în tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu”.

Raportând prevederile criticate la aceste dispoziții, se constată că între cele două reglementări nu există nici o contradicție, deoarece art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală reglementează în detaliu însuși principiul constituțional al dreptului la apărare. De aceea critica autorului excepției, în sensul că a fost lipsit complet de dreptul la apărare, nu poate fi motivată prin neconstituționalitatea legii, ci, eventual, prin nerespectarea ei, situație care însă intră în competența instanțelor de judecată, iar nu a Curții Constituționale.

O altă critică susținută de autorul excepției o reprezintă caracterul discriminatoriu al conținutului art. 171 alin. 1 din Codul de procedură penală, deoarece lasă la aprecierea organului de urmărire penală, respectiv a instanței de judecată, necesitatea asigurării asistenței juridice, în comparație cu dispozițiile art. 171 alin. 3 din același cod, care instituie obligativitatea asistenței juridice pentru învinuit sau inculpat în cazul infracțiunilor pentru care legea prevede o pedeapsă cu închisoare mai mare de 5 ani sau când instanța apreciază că inculpatul nu și-ar putea face singur apărarea.

Reglementarea diferită a dreptului de apărare, ca urmare a necorelării unui text din Codul de procedură penală cu alte prevederi din același cod, nu intră însă în sfera activității Curții Constituționale, fiind o problemă de legiferare, care este de competența exclusivă a organului legislativ. În acest sens Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 660 din 16 decembrie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 23 din 26 ianuarie 1998.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 18
din 9 februarie 1999referitoare la excepția de neconstituționalitate a art. III alin. (1) lit. h) din Legea nr. 169/1997
pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Mihai Paul Cotta	— magistrat-asistent

Pe rol, soluționarea excepției de neconstituționalitate a art. III alin. (1) lit. h) din Legea nr. 169/1997, ridicată de Peiu Tudora în Dosarul nr. 2.119/1998 al Judecătorei Bârlad.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 21 ianuarie 1999 și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 26 ianuarie 1999, apoi pentru data de 4 februarie 1999 și 9 februarie 1999.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Judecătoria Bârlad, prin Încheierea din 8 septembrie 1998, a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a art. III alin. (1) lit. h) din Legea nr. 169/1997 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, ridicată de Peiu Tudora într-o cauză civilă având ca obiect soluționarea acțiunii introduse de Consiliul Local al Comunei Banca, reprezentat de primar, împotriva părâtelor Peiu Tudora și Băbii Mândița, prin care se solicită constatarea nulității absolute a procesului-verbal de licitație, încheiat de autoarea excepției cu fostul C.A.P. Stoîșești.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile atacate contravin textelor art. 15 alin. (2) din Constituție și ale art. 1 din Codul civil, care reglementează principiul neretroactivității legii. În felul acesta prevederile art. III alin. (1) lit. h) din Legea nr. 169/1997 nu se pot aplica unor situații juridice create înainte de intrarea în vigoare a acestei legi. Legea nr. 169/1997 a intrat în vigoare din momentul publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 299 din 4 noiembrie 1997 și urmează să fie aplicată începând cu această dată și numai pentru situații juridice născute ulterior. Potrivit principiului stabilit în art. 15 alin. (2) din Constituție și în art. 1 din Codul civil, Legea civilă dispune numai pentru viitor, urmând a se aplica deciziile autorităților juridice născute după adoptarea ei, nu și celor anterioare. Actul de vânzare-cumpărare, în speță procesul-verbal de licitație, prin care părâta Peiu Tudora a dobândit un apartament din Casa agronomului ce a aparținut fostului C.A.P. Stoîșești, comuna Banca, județul Vaslui, a fost încheiat la data de 15 noiembrie 1991, anterior intrării în vigoare a

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază că dispozițiile art. III alin. (1) lit. h) din Legea nr. 169/1997 contravin prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție și ale art. 1 din Codul civil.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, s-au solicitat punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția de neconstituționalitate este nefondată. Curtea Constituțională s-a pronunțat, într-o ipoteză asemănătoare, în sensul constituționalității prevederilor art. III alin. (1) lit. c) din Legea nr. 169/1997 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, prin Decizia nr. 392/1997 referitoare la constituționalitatea acesteia. Prin decizie, s-a statuat că prevederile art. III alin. (1) lit. h), precum și ale art. III alin. (1) lit. c) din Legea nr. 169/1997 nu fac decât să constate o nulitate preexistentă. Aceasta rezultă din încălcarea dispozițiilor cuprinse în art. 28 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, dispoziții cu caracter imperativ.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate invocată.

Art. III alin. (1) lit. h) din Legea nr. 169/1997 pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991 prevede că „sunt lovite de nulitate absolută, potrivit dispozițiilor legislației civile aplicabile la data încheierii actului juridic, actele de vânzare-cumpărare privind construcțiile afectate unei utilizări sociale sau culturale — case de locuit, creșe, grădinițe, cantine, cămine culturale, sedii și altele asemenea — ce au aparținut cooperativelor agricole de producție, cu încălcarea dispozițiilor imperative prevăzute la ultimul alineat al art. 28 din Legea fondului funciar nr. 18/1991“.

Potrivit art. 28 alineatul ultim din Legea fondului funciar nr. 18/1991, „Construcțiile afectate unei utilizări sociale sau culturale trec fără plată, în regim de drept public, în proprietatea comunelor, orașelor sau municipiilor și în administrarea primăriilor“.

Din analiza acestor reglementări legale rezultă că imobilele afectate unor utilizări sociale sau culturale, care au aparținut fostelor cooperative agricole de producție, au trecut, o dată cu intrarea în vigoare a Legii fondului funciar, în proprietate publică, iar sancțiunea nulității absolute, în cazul nerespectării dispozițiilor art. 28 alineatul ultim din Legea nr. 18/1991, este determinată de caracterul imperativ

Ca urmare, se constată, în primul rând, că sancțiunea nulității absolute în cazul încheierii actelor de înstrăinare a unor astfel de imobile se întemeiază pe înseși prevederile art. 28 alineatul ultim din Legea nr. 18/1991.

În al doilea rând, se reține că art. III alin. (1) lit. h) din Legea nr. 169/1997, făcând referire la actele de vânzare-cumpărare privind construcțiile afectate unei utilizări sociale sau culturale, care au aparținut cooperativelor agricole de producție, încheiate cu încălcarea dispozițiilor imperative prevăzute la art. 28 alineatul ultim din Legea nr. 18/1991, constată expres o nulitate absolută preexistentă.

Pentru a exista retroactivitate ar fi trebuit ca între cele două prevederi — art. 28 alineatul ultim din Legea nr. 18/1991 și, respectiv, art. III alin. (1) lit. h) din Legea nr. 169/1997 — să fie o deosebire, iar noua reglementare

să se aplice situațiilor juridice anterioare intrării sale în vigoare. În cazul de față însă sancțiunea este aceeași, astfel încât continuitatea exclude, prin ipoteză, retroactivitatea.

De altfel, prin Decizia Curții Constituționale nr. 392 din 15 octombrie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 299 din 4 noiembrie 1997, s-a constatat constituționalitatea tuturor dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991.

În consecință, prevederile art. III alin. (1) lit. h) din Legea nr. 169/1997, care constată o nulitate preexistentă potrivit art. 28 din Legea fondului funciar, nu contravin principiului neretroactivității legii, prevăzut la art. 15 alin. (2) din Constituție.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13, alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. III alin. (1) lit. h) din Legea nr. 169/1997 privind modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, ridicată de Peiu Tudora în Dosarul nr. 2.119/1998 al Judecătoriei Bârlad.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 9 februarie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Mihai Paul Cotta

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate: Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
str. Bianuziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 668.55.58 și 335.01.11/2178.

